

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Clericis non residentibus. Consilium CCVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

præsentia representari posset per præsentiam Vicariorum. Præstat itaque Canonis constitutioni quam proximè inhære, & extra tres illas causas necessitatem interuentiæ corporalis relinquere. Poterit tamen bene circa declarationem harum trium causarum, quàm latè, & ad quas seu quales absentias illæ patere, & quæ causæ unam ex illis constituere, aut sub una earum comprehendi debeant, aliquid certi ex æquo bono (cujus potissimum ratio haberi debet, l. 2. §. si quis tamen si quis cautionib.) statui: nullo autem modo, ut ex aliqua alia quantumvis probabili, vel etiam necessitaria causa aliquis absens etiam paucis diebus percipiat distributiones quotidianas sine laesione conscientiæ; quæ per dictam Bonifacianam constitutionem gravatur, si extra has tres causas quicquam ex indice distributionibus percipiat.

De Clericis non residentibus.

S V M M A R I V M.

Distributiones quotidianæ.

1. Distributionum quotidianarum modus quis esse debeat.
2. Distributiones an debeant esse æquales etiam in inæquali contributione ad illas faciendas.
3. Distributionem duplicem an quis accipiat.

CONSILIVM CCVIII.

OBSCVRITAS verborum, quibus concepta est Bulla Apostolica erectionis Ecclesiæ Cathedralis Audomarensis, qua parte agit de necessitate cōtinuæ residentie, de quotidianis distributionibus, & conditione novem Canoniciatum & præbendarum graduatis specialiter affectorum seu appropriatorum, facit, ut difficilior sit resolutio, quæ inde nunc proponuntur, quæstionum; quatenus videlicet extendatur pena amissionis fructuum, si quis ex dictis graduatis Canonici per duos menses ab Ecclesia abfuerit; & quæ portio ex quotidianis distributionibus his graduatis attribuenda sit; an per omnia æqualis cum alijs non sic qualificatis Canonici; an aliqua parte major propter difforem & inæqualem contributionem, quam ad massam quotidianarum distributionum creduntur facere plus quàm alij Canonici non graduati? Equidem ex dictæ Bullæ verbis novem graduati Canonici dimidium omnium proventuum suarum præbendarum; ceteri vero non graduati ex sacri æcumenici Concilij Tridentini decretis, sess. 21. de reformat. c. 3. & sess. 22. de reformat. cap. 3. tertiam dumtaxat partem suarum præbendarum in quotidianas distributiones conferre debere intelliguntur. Vnde inæqualis ista contributionis necessitas & modus hoc facit, ut jure quæri videatur, an ne graduati ut in onere collationis & contributionis sesquialterâ parte plus ceteris præstant, ita in distributione collatorum tanto plus percipere debeant? Ex eadem symmetria, quâ ex inæqualitate collationis ad societatem plures socij inæquales lucri, quod ex societate provenit, partes referunt, l. Si non fuerint D. Pro socio; sicuti & in tributaria actione contingit, Conf. Wamelf. Tom. I.

l. Procuratoris §. fin. D. de tribut. alt. & in jactu navis levandæ causa, l. 1. & 2. §. si navis vers. portio autem D. Ad leg. Rhod. de jactu. Cujus nulla aut latentem exigua posset esse quæstio in contributionis æquali necessitate; si ex omnium & singularum præbendarum tam qualificatarum quàm non qualificatarum proventibus, altera dimidia pars quotidianis distributionibus ex æquo applicanda esset. Quam sanè æqualem per omnia, quoad quotam proventuum singularum præbendarum pro dimidia parte sine ullo discrimine inter graduatos & alios inducere & requirere videntur hæc dictæ Bullæ verba: *Ac omnes proventus singularum præbendarum in duas æquales partes dividantur, &c.* Ut nullum videatur contituum esse discrimen inter affectus, & liberioris conditionis præbendas; ideoque unde irrepsit inæqualis ista contributionis live potestas live necessitas, ex posterioribus decretis Concilij Tridentini tertiam dumtaxat proventuum partem distributionibus applicantibus, non satis possit percipi: cum per eadem decreta, d. c. 3. sess. 23. in usu jubeantur retineri veteres ejusque Ecclesiæ live ordinationes live consuetudines, divini officij frequentationis majorem necessitatem, & pœnæ non frequentantium majorem modum constituentes. Inde enim & potissimum quod generaliter in omnibus de novo erectis in Belgio tam Metropolitanis, quàm Cathedralibus Ecclesijs per Pij I V. hanc Bullam, distributiones quotidianæ ad semissem omnium proventuum sint extensæ, eaque ordinatio tempore præcedat (fuit namque de anno 1550. cum Concilij Tridentini decreta primùm vim obtinere cœperint in anno 1564.) illa retinenda, non ad hanc trientariam rationem trahenda videbatur: ut plerumque quæ specialem rationem seu dispositionem antecedentem habent, per sequentem generalem seu indeterminatam, nec abrogari, nec mutari in dubio censetur, c. 1. De consuet. lib. 6. Vnde igitur id natum sit, quod in affectis in usu retenta sit semisfaria illa ratio, in alijs in usum recepta trientaria, non satis percipitur: nisi fortè sit ex eo, quod dictæ Bullæ ista clausula, quæ modum contributionis pro dimidia fructuum præscribit, subijciatur & convertatur proximè præcedentibus, quæ de conditione & qualitate affectarum præbendarum specialiter disponunt; ut in connexionem & velut continuationem subiectæ orationis & dispositionis de iisdem affectis præbendis dumtaxat actum videri posset: & sic hæc verba, *singularum præbendarum*, accipienda sint de solis affectis præbendis.

Verum conditio rei propositæ, & ratio, quæ huic æquali contributioni & distributioni adjicitur, non oblectat aliam interpretationem exigere videntur: nimirum ut quemadmodum divini officij ratio distributionem requirit, unumque & idem illud sit, & omnibus ex æquo incumbat; ita uniformis esse debeat & distributionis ex diligentia æqualitas, & ad excitandam diligentiam, & coercendam negligentiam par & æqualis modus seu ratio, c. Qui sentit De reg. iur. lib. 6. l. secundum naturam D. eod. Et quod hæc fuerit S. D. N. Papæ voluntas evidenter percipitur ex Bullis

erectionis Metropolitanæ Ecclesiæ Mechliniensis, & Cathedralis Bulcoducensis, & fortè etiam aliarum, quarum Bullas nunc ad manum non habemus; in quibus duobus verbis additis in hac Audomarenfi, in alijs fortè omisfis, hæc difficultas discuti videtur. In illis enim ita scriptum legitur, ac omnes proventus singularum præbendarum dictæ Ecclesiæ in duas æquales partes dividant, &c. In hac verò omisfis duobus verbis, ac omnes proventus singularum præbendarum in duas æquales partes dividant, &c. ut rectè in hac formula dubitari possit, an ne de solis affectis Bulla loquatur. Quam dubitationem non perinde admittunt addita hæc duo verba dictæ Ecclesiæ, indeterminato indefinitoque suo modo completentia seu apta ad completendum omnes Ecclesiæ præbendas, tam non affectas, quàm affectas. Quæ quidem hic refriemus non studio reprehendendi usum, qui in hac Cathedrali Ecclesiæ hæcenus receptus & comprobatus est; non enim facilè recedendum ab his, quæ semel ab usu certam interpretationem receperunt live errore, live ratione, l. *minime*, l. *si de interpretatione* D. De legib. sed quod huius rei qualicumque demonstratio, multum conferat ad resolutionem questionum propositarum, evidentiusque percipiendam S. D. N. Papæ ea in parte voluntatem, ac verborum & dispositionis dictæ Bullæ potestatem. Ad quam aliqui certius percipiendam minori negotio perveniri posset, si supra ea sua Sanctitas consuleretur, in cuius potestate est vel unico verbo omnem hanc difficultatem discutere, declarando quem velit seu voluerit huiusmodi ordinationis & erectionis ea in parte esse modum, l. *Ex facto vers. beneficia de vulgari & pupil.*

Nobis sanè verosimilem voluntatem suæ Sanctitatis insipientibus, & in illam (quod utique sine reprehensione iure permittitur, d. *vers. beneficia*, *Castrensis consil.* 340. *Premissis allegationibus vol. 1. Steph. Bartrand. consil.* 261. *si placet* nu. 3. vol. 7.) inquirentibus, rei que, de qua agitur, conditionem expendentibus, ad propositas questiones quod sequitur respondendum putamus. Et primò quidem ad illam, quæ quaritur, an quia per dictæ erectionis Bullam his affectis Canonicatibus ultra communem præbendam ratione Canonicatus cum omnibus alijs Canonicis ex alijs dictæ Cathedralis Ecclesiæ proventibus æqualiter percipienda, specialiter pro dote applicata & appropriata sunt bona & proventus duorum Canonicatum & præbendarum quondam Ecclesiæ Morinensis suppressorum & extinctorum, æquis portionibus inter sic qualificados Canonicos dividenda, sub necessitate faciendæ contributionis ad quotidianas distributiones, perinde pertineant, illique subiaceant dictorum duorum suppressorum Canonicatum bona & proventus, an verò ut illa ab alijs præbendis separata peculiariter habent, ita pleno quoque iure sibi retineant, & commisso seu amissioni fructuum & proventuum totius anni ob absentiam duorum mensium subiiciantur? Respondemus in manifesta luce verborum iustæ dubitationi locum non esse. Cum enim non definito determinatoque sermone de admittendis certæ alicujus præbendæ fructibus ob bi-

meistrem absentiam, sed universali sermone, de amittendis integris præbendæ fructibus statuat in dicta Bulla, nulla est occasio faciendi aliquam bonorum seu fructuum separationem vel distinctionem, dum textus dictæ Bullæ illam non facit, l. *De precio De Publ. an rem act. l. si rem §. fin. De erig.* & generalis seu universalis sermonis potestas eam non patitur, c. *Solite De maior. & obed. l. Iulianus in princ. De leg. 3.* Neque enim rectè dicerentur hi qualicunque Canonici amittere integros illius anni fructus, si ea pars, quæ ex hac dote percipitur, illis reservetur, vel præcipua habeatur: integrum enim dici non potest, cujus aliqua pars vel abest vel desideratur, c. *Liter De præben. l. Sciendum De re iud.* Neque sanè ulla est ratio, cur minus in commissum veniant hi fructus dotales, quàm communes præbendæ: cum pro intendenda diligentia assiduitatis in frequentatione divini officij, & remuneratione majoris laboris & sollicitudinis, ea adiectio facta fuerit; ut contrariâ ratione ob negligentiam merito quoque eadem adiectio minus seu detrahi possit & debeat. Ex qua ratione & consideratione illud quoque conficitur, quod hi dotales fructus perinde comprehendi debeant sub necessitate contributionis ad quotidianas distributiones, ut fructus communis præbendæ; propter sermonis, quo hæc res concepta est, distributivam universalitatem. Dum enim Pontifex præcepit omnes proventus singularum præbendarum in duas æquales partes dividi, manifestam significationem fecit, nihil inde eximendum, nihilque præcipuum retinendum; præsertim quod ipsæ præbendæ singulæ per se hic inspiciantur, & non velut in massa seu cumulo: ita ut disparitas præbendarum nihil facere videatur ad diminuendum onus contributionis.

Ad eam questionem, an in hac ingquali contributionis necessitate, inæqualitas quoque distributionis sit constituenda; ut quia Canonici graduati semissem suorum proventuum conferunt ad massam contributionis, & sic dimidio plus quàm alij Canonici, in distributionibus quoque cæteris dimidio plus percipere debeant? † Nobis² verbis dictæ Bullæ, & menti ac voluntati Pontificis magis consonum esse videtur, inæqualitatem distributionis non esse constituendam, sed per omnia æqualitatem servandam; & sic non debere constitui disparitatem lucri, ex disparitate contributionis: ob id, quod huius lucri causa eadem sit in omnibus Canonicis perinde non graduatis, ut graduatis; assiduitas scilicet & frequentia in divino officio; ideoque in pari onere diligentie merito par quoque debeat esse lucri seu commodi occasio, d. *l. secundum naturam, d. c. Qui sentit.* Est enim hæc frequentatio, & quæ ob illam fit distributio, personalis; & tantundem operatur in uno; quantum in altero: ideoque unius conditio ea in parte cæteris prævalere non debet, nec in uno magis quàm in altero remunerari.

† Qua de causa à perisique, *Ant. de Butrio in c. 3. Cum olim & ibi Felin. & Guido Papæ de sent. & re iud.* improbatur duplicis distributionis percipiendæ potestas ratione alicujus officij aut dignitatis in Ecclesiæ: ob id, quod distributio solummodo

fiat propter exercitium in divinis; quod ut non duplicatur, ita nec duplicari distributionum æquū est, ne (ut inquit Guido Papæ, in d. c. cum olim,) Ecclesia gravetur ultra impensum officium in divinis. Et quamvis plus oneris his graduatis in alijs incumbat; in divino tamen officio, pro quo distributiones potissimum introductæ, par est ipsorum conditio. Vnde licet respectu majoris illius oneris fructus duarum præbendarum Morineorum his graduatis peculiariter sint assignati; nihil tamen peculiare ipsis est attributum in distributionum participatione: quia ea in parte par est, & esse debet omnium conditio, labor, & diligentia. Vnde etiam est, quod quamvis graduatorum præbendæ ex accessione duarum illarum Morinenium præbendarum communibus præbendis sint majores, & sic inæquales; contributionis tamen modus respectu quotæ non sit major, sed æqualis ad omnium Canonicorum æquale emolumentum in diligentia frequentationis, ut & pœna in illius negligentia; dum singulis vel ex æquo accrescat, vel ex æquo decreseat in re, quæ omnibus ex æquo communis effecta, simulatque ad massam contributionis semel redacta est: ut nulla quidem habenda sit consideratio alicujus conjunctionis in cotributionibus illis fructibus, quatenus non excedunt illorum dimidium, sed alterius tantum medietatis, quæ per contributionis necessitatem translata est & destinata ad commune corpus seu massam quotidianarum distributionum; in qua cum par sit omnium conditio, & accrescendi & decrescendi, debet quoque idem jus esse, §. *Quidam Insuper de fons*. Cum igitur per hanc Bullam in contributionis necessitate nihil peculiare tributum invenitur graduatis, sed simpliciter & indeterminate jussu sint conferre dimidiam partem omnium proventuum singularum suarum præbendarum ad distributiones quotidianas, & ad distributionum emolumenta, ad quæ omnes promiscuè vocandi sunt, qui divinis officijs in choro deservierint; nulla est ratio, cur graduatis ea in parte plus concedatur aut permittatur, quam alijs. Quamvis interim negare nolumus, aliquo modo durum videri posse istam contributionis inæqualitatem, quam, ut diximus, dicta Bulla non constituit, imo verò illi satis aperte repugnat; ideoque quatenus in usu recepta est, istam dubitationis causam præbet, cur in inæqualitate contributionis, æqualitas distributionis exigatur, & uno mutato cætera quoque in illius consequentiam non sint introducta, & ad eandem conformitatem mutata. Quamobrem nobis probabile fit, si super hac re Sedes Apostolica consuleretur, æqualitatem contributionis in usum revocatum aut constitutum iri; ut omnes tam non graduati quam graduati, vel semissem singularum præbendarum conferant, secundum tenorem dictæ Bullæ; vel ex decretis Concilij Tridentini dumtaxat trientem: quo in æqualitate contributionis quoad quotam, æqualitas sit participationis ad eandem quotam. Quæ expeditissima & compendiosissima foret via componendarum controversiarum, quæ ex hac re subortæ sunt. Cum alioqui res eadem etiam per Episcopum componi posset, & ad majorem rationabilitatem redigi; si non ex ordinaria juris-

ditione vel potestate, saltem ex autoritate Apostolica ipsi per supramentionata decreta Concilij Tridentini delegata, d. sess. 21. cap. 3. & d. sess. 22. cap. 3.

De Clericis non residentibus.

S V M M A R I U M.

Distributiones quotidianæ. An debeant esse æquales etiam in inæquali contributione ad illas instituendas. Defectus distributionum quotidianarum quomodo distribuendi inter præsentem, cum inæqualis fuit contributio ad eas instituendas.

1. Societatis æqualitas in collatione & distributione.
2. Substitutio regularitur ab institutione.
3. Accrescendi in cuiusque est pro parte, quæ est honoratus.
4. Symbolum idem habentia eodem iure reguntur.
5. Distributiones quotidianæ nomē ab executione habent.
6. Distributiones absentium quomodo præsentibus accrescant.

CONSILIUM CCIX.

QUOD nuper consulti ab insigni Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Audomarensis scriptimus, durum videri posse, quod in inæqualitate contributionis, quam ad quotidianas distributiones ex fructibus suarum præbendarum sesquialtera proportione majorem faciunt Canonici graduati, quam ceteri dictæ Ecclesiæ Canonici non graduati; quodque hæc inæqualitas contributionis videatur repugnare verbis & menti Bullæ erectionis dictæ Ecclesiæ, quæ indistinctè omnium præbendarum dimidios fructus huic contributioni subijcere videntur; satis nunc deprehendimus comprobatum per declarationem sacre Congregationis Illustrissimorum Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, qua dicto Capitulo consulenti responderunt, non esse amovendam clausulam in erectione prædicta appositam: ut scilicet dimidia pars fructuum in distributiones quotidianas converteretur: ita tamen ut qui plus conferunt pro rata etiam eius quod conferunt deserviendo plus lucrentur, portionesque deficientium inservientibus accrescant.

Ceterum ex quaestione, quæ occasione hujus interpretationis nunc iterum, paulò tamen aliter quam prius proponitur, animadvertimus Capitulum quoad modum contributionis eodem sensu accipere, quo prius accepit, dictæ Bullæ erectionis verba; ut conferendæ dimidia partis fructuum necessitas in dicta erectione præscripta non amoveatur quoad graduatos Canonicos, quorum Canonicatibus dumtaxat hujusmodi necessitatem per verba Bullæ ascriptam fuisse ab initio interpretatum est; necessitate contribuendi tantum tertiam partem fructuum ex decreto Concilij Tridentini, sess. 21. c. 3. & sess. 22. c. 3. aliorum non graduatorum Canonicatibus relicta: dum hoc nunc proponit, an Canonici graduati eandem proportionem servare debeant in participatione defectuum, quam servant in ipsis distributionibus, hoc est, an quemadmodum ipsi in distributiones conferunt dimidium, hoc est primum æqualiter cum alijs Canonicis tertiam partem fructuum, & insuper ad constituendum